

Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1

nábř. E. Beneše 3

118 00 Praha 1

E-mailovou poštou na adresu podatelny: podatelna@osz.pha1.justice.cz

V Praze dne 12. dubna 2018

Oznamovatel:

Kverulant.org o.p.s.

IČ: 28925165, se sídlem: Praha 10, Pražská 1148, PSČ 10200

zastoupený Ing. Vojtěchem Razimou, ředitelem

Podezřelí:

1) Ministr dopravy a úředníci Ministerstva dopravy, včetně úředníků Ředitelství silnic a dálnic

2) BigBoard Praha, a.s., IČ: 24226491, se sídlem Štětкова 1638/18, Nusle, 140 00 Praha 4

Oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin

Přílohy: - dle textu

I.
Úvod – identifikace účastníků

1. Oznamovatel je obecně prospěšnou společností, jež se v rámci své činnosti zaměřuje především na:
 - prosazování veřejného zájmu v oblasti hospodaření s veřejnými statky;
 - dohled nad dodržováním zákonných, demokratických a hospodárných principů při správě státu a územních samospráv;
 - dohled nad dodržováním principu rovnosti před zákonem, zejména při správě státu a územních samospráv;
 - prosazování opatření vedoucích k omezení prostoru pro korupci a klientelismus při správě státu a územních samospráv;
 - vyvolávání tlaku veřejnosti, poskytování podpory takovému tlaku, jeho koordinace a uplatňování s cílem dosahovat pozitivních změn ve shora naznačených oblastech.

2. Aktivitu oznamovatele lze tak souhrnně označit jako **důsledné uplatňování zákonných prostředků na obranu proti nehospodárnému a korupci nasvědčujícímu nakládání s veřejnými zdroji při zajišťování veřejných služeb.**

3. **Na druhé straně podezřelými jsou Ministr dopravy a dále všichni úředníci Ministerstva dopravy, včetně úředníků Ředitelství silnic a dálnic, kteří nesou přímou odpovědnost za to, že do dnešního dne, nebyly z dálnic, silnic I. třídy nebo jejich silničních pomocných pozemků, resp. silničních ochranných pásem dálnic a silnic I. třídy odstraněna reklamní zařízení, jejichž zřízení a provozování bylo povoleno nejdéle do 1.9.2017 (viz čl. II zákona č. 196/2012 Sb. – dále jen „novela“), jímž byl novelizován zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích – dále jen „ZPK“). V tomto jednání spatřuje oznamovatel znaky přečinu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1 trestního zákoníku.**

4. **Dále ve vztahu k události popsané v příloženém článku ze serveru novinky.cz, tj. nehodě na desátém kilometru dálnice z Prahy do Hradce Králové ze dne 10.4.2018, kdy řidič vozidla BMW narazil do sloupu billboardu s českou vlajkou, odrazil se od něj, několikrát se přetočil a nakonec skončil v příkopu (řidič vyletěl z auta a nehodu nepřežil), je podezřelým vlastníkem dotčeného reklamního zařízení, kterým je společnost Czech Outdoor ze skupiny Big Board a která ve lhůtě k tomu zákonem stanovené neodstranila, a samozřejmě opět příslušní úředníci silničního správního úřadu, kteří svou dlouhotrvající nečinností ponechání tohoto konkrétního billboardu v těsné blízkosti dálnice umožnili. V tomto jednání spatřuje oznamovatel znaky přečinu ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 148 odst. 1 trestního zákoníku a dále též přečinu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1, 2 písm. c) trestního zákoníku.**

II.
**Základní vymezení skutku, v němž je oznamovatelem
spatřován trestný čin**

5. V souvislosti s přijetím novely ZPK došlo s účinností ke dni 1.9.2012 mj. k zásadním změnám v oblasti regulace reklamních zařízení zřizovaných a provozovaných podél určitých pozemních komunikací.

6. Konkrétně bylo **vlastníkům reklamních zařízení zřízených a provozovaných v ochranném pásmu dálnic (tedy ve vzdálenosti 250 metrů) a silnic I. třídy (zde ve vzdálenosti 50 metrů) uloženo, aby nejpozději do 5 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona (tzn. nejpozději do 1.9.2017) tato zařízení přestala provozovat, a bez zbytečného odkladu (nejdéle však do 5 pracovních dnů) je odstranila (viz čl. II. odst. 3 novely).**
7. Pro případ, že by se tak nestalo a vlastník dotčeného reklamního zařízení by jej v této zákonem stanovené lhůtě neodstranil, pak **silniční správní úřad** zajistí do 15 pracovních dnů zakrytí reklamy a následně **zajistí též odstranění a likvidaci reklamního zařízení na náklady vlastníka tohoto zařízení** (viz § 31 odst. 9 ZPK).
8. Pokud by se silničnímu správnímu úřadu nepodařilo vlastníka takového reklamního zařízení zjistit, zveřejní výzvu k odstranění reklamního zařízení způsobem v místě obvyklým a po marném uplynutí lhůty deseti dnů ode dne zveřejnění výzvy je povinen reklamu do 15 pracovních dnů zakrýt a následně zajistit odstranění a likvidaci reklamního zařízení na náklady vlastníka dotčené nemovitosti, na které je reklamní zařízení umístěno. (viz § 31 odst. 10 ZPK).
9. Dle § 31 odst. 11 ZPK je pak vlastník nemovitosti, na které je zřízeno a provozováno takové reklamní zařízení, povinen umožnit na nezbytnou dobu a v nezbytné míře vstup na svoji nemovitost za účelem zakrytí reklamy a za účelem odstranění a likvidace tohoto reklamního zařízení.
10. Obdobné povinnosti silničního správního úřadu vyplývají též z § 25 odst. 10 a 11 ZPK, na které novela v čl. II odst. 3 rovněž výslovně odkazuje (stejně jako na ust. § 31 odst. 9 až 11 ZPK).
11. I při zohlednění hypotetické možnosti, že by silničnímu správnímu úřadu nebyl vlastník dotčeného reklamního zařízení znám¹, resp. by se mu jej nepodařilo zjistit, a to v každém z případů po 1.9.2017 nezákonně provozovaného, resp. v souladu se zákonem neodstraněného reklamního zařízení, pak by **nejpozději k ultimu tohoto měsíce (tedy září 2017) musel být tento zvláště důležitý úkol silničního správního úřadu (tzn. zakrýt a následně odstranit všechna dosud neodstraněná reklamní zařízení) založen a s nejvyšším urychlením mělo být přistoupeno k jeho plnění.** Právě uvedené platí tím spíše za situace, kdy měli vlastníci těchto reklamních zařízení k dispozici pětiletou dobu, aby se na tento stav připravili, ale přesto již před koncem tohoto období veřejně jasně deklarovali, že svojí zákonnou povinnost splnit nehodlají.
12. Silniční správní úřad, reprezentovaný konkrétními úředníky majícími splnění tohoto mimořádně důležitého úkolu (v podrobnostech viz níže) v gesci, a to včetně toho nejvyššího – Ministra dopravy, tento svůj úkol za dobu minimálně dalších šesti měsíců nesplnil. Konkrétně se jedná o celkem 3000 reklamních zařízení, z toho u dálnic 1313, z nichž bylo do dnešního dne odstraněno cca 50 silničním správním úřadem (ŘSD) a dalších cca 400 samotnými vlastníky reklamních zařízení.
13. A právě v této dlouhodobé nečinnosti příslušných úředníků na úseku správy pozemních komunikací spatřuje oznamovatel naplnění znaků skutkové podstaty přečinu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1 trestního zákoníku.
14. Důležitým úkolem, který příslušné úřední osoby, na čele s Ministrem dopravy, nesplnily (a tedy zmařily), je splnění shora označené, zákonem stanovené povinnosti odstranit po 1.9.2017 nepovolená reklamní zařízení. **Mimořádná důležitost tohoto úkolu pak spočívá v tom, k jak závažným následkům (např. i**

¹ Podle veřejně dostupných zdrojů společnost BigBoard Praha, a.s. provozuje přibližně dvě třetiny reklamních ploch v České republice s tím, že výše uvedený zákaz jejich provozování po 1.9.2017 se týká poloviny z nich.

v podobě smrti člověka) může v příčinné souvislosti s nesplněním tohoto úkolu dojít. Ostatně důvodem pro zavedení této nové regulace (přijetím novely ZPK) byly ***praktické poznatky ohledně ovlivnění bezpečnosti silničního provozu, když reklamní zařízení představují zdroj ohrožení bezpečnosti silničního provozu.*** Primárním účelem reklamního zařízení je upoutat pozornost účastníků silničního provozu, přičemž nezáleží na tom, zda jím je chodec, cyklista nebo řidič vozidla. ***Odpoutávání pozornosti těchto účastníků je z hlediska bezpečnosti silničního provozu krajně nežádoucí. Nevhodné je také umísťování konstrukcí těchto zařízení v blízkosti pozemních komunikací či přímo na nich. Tyto konstrukce mohou tvořit v případě dopravní nehody pevnou překážku, která opět významně ovlivní závažnost následků takovéto nehody.*** (viz důvodová zpráva k novele ZPK).

15. Obecnou nebezpečnost reklamních zařízení pro silniční provoz objektivně potvrzují např. závěry studie ČVUT z roku 2011, izraelské studie vydané v roce 2014 nebo ze zprávy Centra dopravního výzkumu CDV (vše je veřejnosti dostupné na internetu).
16. Lze tedy jednoznačně uzavřít, že **zřízení a provozování reklamních zařízení podél dálnic a silnic I. třídy ohrožovalo bezpečnost silničního provozu, a tím i život, zdraví i majetek všech jeho účastníků vždy, a proto bylo společensky žádoucí tuto oblast podnikání v prvním kroku legislativně zregulovat (novelou ZPK) a v druhém kroku tuto regulaci fakticky vykonat (a to buď dobrovolným odstraněním billboardů jejich vlastníky, nebo exekucí ze strany státu podle příslušných ustanovení ZPK).**
17. Konkrétním prostředkem na straně státu (silničního správního úřadu) je pak výzva k odstranění reklamního zařízení podle § 31 odst. 9 ZPK adresovaná jeho vlastníku, kterážto je úkonem podle části čtvrté správního řádu a není proti ní přípustný řádný opravný prostředek. Jde o faktický zásah, resp. pokyn správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s., tedy nikoli správní rozhodnutí, proti kterému by bylo lze brojit správním žalobou (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2016, čj. 6 As 69/2016-39).
18. Po marném uplynutí lhůty k odstranění pak tentýž správní orgán zajistí odstranění a likvidaci reklamního zařízení na náklady jeho vlastníka, případně vlastníka dotčené nemovitosti, na které je reklamní zařízení neoprávněně umístěno (viz § 31 odst. 10 ZPK).
19. **Výkonem působnosti silničního správního úřadu, a tedy ke splnění tohoto důležitého úkolu je pověřen ve věcech silnic I. třídy, s výjimkou věcí, ve kterých rozhoduje Ministerstvo dopravy, Krajský úřad (§ 40 odst. 3 písm. d) ZPK), a ve věcech dálnic a ostatních silnic I. třídy Ministerstvo dopravy (§ 40 odst. 2 ZPK).**
20. **Se znalostí konkrétních vnitřních organizačních struktur obou právě zmíněných, věcně a místně příslušných správních orgánů, pak lze jistě ztotožnit konkrétní úřední osoby mající splnění tohoto úkolu na starosti (eventuálně i ve spojení s úředními osobami dalšími),** a tedy podezřelé ze spáchání přečinu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti dle § 330 odst. 1 trestního zákoníku, vždy ve vztahu ke každému jednotlivému, dosud neodstraněnému reklamnímu zařízení umístěnému v dotčeném území, resp. ke konkrétnímu zařízení, do něhož narazil řidič havarovaného vozidla BMW (zde podle § 330 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku.
21. Oznamovatel v této souvislosti, tedy především k otázce interpretace termínu „důležitý úkol úřední osoby“ připomíná závěry z **rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29.1.2013, sp. zn. 8 Tz 97/2012,** podle kterých se: „**zmařením důležitého úkolu ve smyslu § 330 odst. 1 tr. zákoníku rozumí také porušení povinnosti oprávněné úřední osoby projednat správní delikt a rozhodnout o něm v zákonné prekluzivní lhůtě. Proto v případě, že oprávněná úřední osoba způsobí svou nečinností zánik správní**

odpovědnosti konkrétních osob za takový delikt, lze vůči ní vyvodit trestní odpovědnost za trestný čin maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 tr. zákoníku.

22. Ve vztahu ke druhému možnému trestnému činu, který mohl být spáchán v důsledku neodstranění konkrétního reklamního zařízení, které bylo jednou z příčin fatálního následku v podobě smrti řidiče vozidla značky BMW při nehodě, jak je popsána v odstavci 4 výše v tomto podání, resp. přiloženém článku ze serveru novinky.cz, jsou vedle znaků skutkové podstaty přečinu maření úkolu veřejné osoby z nedbalosti naplněny též znaky skutkové podstaty přečinu ublížení na zdraví z nedbalosti (dle § 148 odst. 1 tr. zákoníku). Je totiž zjevné, že jak porušení důležité povinnosti odstranit předmětné reklamní zařízení ze strany jeho vlastníka, tak i následně ze strany příslušné úřední osoby, bylo jednou z významných příčin následku v podobě újmy na zdraví, resp. na životě havarujícího řidiče.

Důkazy: - článek ze serveru novinky.cz (v příloze)

III.

Právní kvalifikace; Rozbor dalších znaků skutkové podstaty trestného činu

23. **Subjekt** – subjektem trestného činu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1 tr. zákoníku je zcela bezpochyby **Ministr dopravy coby nejvyšší článek soustavy věcně příslušných správních orgánů a dále příslušné úřední osoby jednotlivých správních orgánů, které mají podle ZPK a příslušné vnitřní organizační struktury plnění úkolu odstranit nepovolená reklamní zařízení v gesci.**
24. Všechny uvedené osoby, jejichž bližší identifikace by měla být předmětem prověřování ze strany orgánů činných v trestním řízení, **bezezbytku naplňují všechny znaky úřední osoby dle ust. § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku, když se jedná o odpovědné úředníky příslušných orgánů veřejné správy t.č. plnící úkoly státu s využitím k tomu svěřené pravomoci.**
25. Co se týká přečinu ublížení na zdraví z nedbalosti, je vedle konkrétních úředních osob (zodpovědných za odstranění předmětného reklamního zařízení poté, co tuto povinnost nesplnil sám jeho vlastník), za smrt řidiče havarovaného vozidla BMW trestně odpovědný též vlastník dotčeného reklamního zařízení.
26. Jedná-li se o právnickou osobu, pak tato není dle ust. § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob (a contrario) vyloučena z okruhu možných pachatelů tohoto trestného činu.
27. Vedle stojící odpovědnost konkrétních osob, vůli za tuto právnickou osobu vyjadřující (zde ve formě opomenutí této důležité povinnosti), je samozřejmě rovněž dána.
28. **Subjektivní stránka** – všechny podezřelé osoby podle přesvědčení oznamovatele musely vědět, že svým jednáním, resp. opomenutím při plnění této důležité povinnosti, mohou způsobit shora uvedené následky (tedy porušit zájem společnosti na řádném výkonu pravomoci úředními osobami, resp. způsobit újmu na životě a zdraví konkrétních osob), avšak bez přiměřeného důvodu předpokládaly, že k nim nedojde. Tedy jednaly zaviněně, konkrétně v úrovni **vědomé nedbalosti**.
29. **Objekt** – objektem prvního z oznamovaných trestných činů je zájem na řádném výkonu pravomoci úřední osoby, objektem druhého je pak zájem na lidském zdraví konkrétních osob.

30. Co se týká újmy, coby kritéria pro oznamovatelem navrhovanou právní kvalifikaci, má oznamovatel zato, že její výši v případě přečinu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti, jehož následkem byla shora popsaná dopravní nehoda, určuje hodnota poškození havarovaného vozidla a dále též hodnota zmařeného lidského života. Proto oznamovatel považuje kritérium přinejmenším značnosti způsobené škody za jednoznačně naplněné.

IV. Závěr

31. Oznamovatel s ohledem na výše uvedené žádá, aby příslušné orgány činné v trestním řízení důkladně prověřily všechny shora uvedené skutečnosti nasvědčující tomu, že byl shora označenými podezřelými spáchán některý ze shora uvedených trestných činů, a následně jej vyrozuměly o výsledku tohoto prověřování, včetně všech přijatých opatření.

Kverulant.org o.p.s.